

בולעטין

תשל"ז

חשוון

וועד להצלת כשרות תפילין ומוזות

סדר התענית

כדי שהצבור הרחב יקבל מושג כלשהו מה פשר כל התעניות המובאים בפוסקים, ובספרי המוסר. אחד הדברים הראשונים בתשובה הוא התענית. בפרט כשמדובר בבזיון ספר תורה שנפל או נשרף, חס ושלום, (עיין במג"א או"ח סי' מ"ד ועיין עוד בשו"ת אבני צדק, אמרי א"ש או"ח סי' ו', באר משה ח"ד, באר שבע דף ל"ז, בית היוצר סי' י"ד, ברכ"י יו"ד סי' רפ"ב, דברי חיים יו"ד סי' נ"ט, הרי בשמים מהדו"ת קל"ט, זכור לאברהם ערך ס"ת, חיים שאל סי' י"ב, מהר"י הכהן סי' ל"ז, משנה הלכות ח"ד סי' ק"ל, נפש חי ועוד), גם לגבי תפילין שנפלו מצדדים להתענות וחלק מהפוסקים אף סוברים שגם לגבי מזוזה.

בכדי להביא בפני הצבור הרחב את דרך התענית ודרכי קבלתו החלטנו כדבר נכון לצטט מדברי חז"ל (תענית דף יב, רמב"ם ה' תענית פ"א ה' י"ז, טור או"ח תקס"ט-תקע"ה) המסבירים לנו מהו הענין לגזירת תענית.

ביום המיועד שגזרו בו תענית ציבור היו מתאספים ובאים לביה"כ חברי בית הדין, הזקנים עם כל הקהל. דבר ראשון חקרו ודרשו חברי הבית דין והזקנים את כל המכשולות שקיימים בעיר, לאחר מכן היו מתקנים תקנות בכדי למנוע מכשולות אשר יביאו את הקהל לעבירה ועי"כ לצרות וכו'.

חברי בית דין צדק דורשים ומזהירים על כל מקרי גניבה ומעילה בכספי ישראל ומחרימים את הגוזלים, לאחר מכן הם מתריעים נגד המנסים להשליט את דעותיהם ורצונם על הקהל. כל הפעולות הללו נעשות בחצי היום הראשון של התענית. החצי השני מוקדש לקריאה בתורה מעניני דיומא, תפילה בציבור, ודוי וקבלת תשובה.

מדברי חז"ל אפשר ללמוד כמה וכמה דברים בקשר לתענית צבור. (א) שהתענית היא אך דבר טפל מסדר היום, (ב) העיקר היא התשובה כלומר חרטה על העבר וקבלה על העתיד. (ג) הנקודה המרכזית של היום הוא תפקידם של ראשי ומנהיגי הקהל לחקור את כל העבירות האקטואליות לזמן שפורענות מצויה בו. (ד) לקבל על עצמם כפי נוסח הרמב"ם שלגנוב ולהשתלט אחד על השני בגלל אינטרסים אישיים, ובפרט כשמדובר באנשים מכובדים מנהיגי העדה, שקול כנגד כל העבירות.